

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection

5a-Kültür

9

Kültürlere göre Hekimlik ve Tıp Doktoru ***M Arif AKŞİT****

*Sosyal Antropoloji Dersi ilk Tıp Yılında alınan ders kapsamında olduğu gibi daha sonra da tüm yaklaşımlarda değerlendirme kriteri olmuştur.

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji, Çocuk Genetik Uzmanı

NOT: Bu Makalenin anlam olarak İngilizce irdelenmesi 10. Bölümde sunulmaktadır.

İnsan, Homo sapiens, sapiens değerlendirildiğinde, yaptıkları binalar değil, kültürel sosyal boyut ile tanımlanmalı, hekimlerin de bireyi bu grup içinde ele alması ötesinde, ona kişilik haklarını sağlamalıdır. Hekim insanın, insanlığın sağlığı ve kişiliği ötesinde insanlık boyutunda haklarını sağlayan, koruyan ve avukatlığını da yapan kişidir.

Kültürel gruplara ve 8'li parametrelere göre bir değerlendirme yapılmaktadır

Sağlık, sadece bedensel sağlık ötesinde, ruhsal ve sosyal sağlık olarak ta tanımlanmaktadır. Sosyal sağlık, kültürel yapının bireye göre olması anlamında ele alınarak, bir bakıma kişi kul, köle ve uyum sağlaması istenilen bir obje olmaktadır. Buna karşı bireyin hakları, sosyal yapı gerekçe ortadan kaldırma değil, zayıflatılması bile kabul edilemez.

Temel vurgulanan *raina/çobanım ol demeyin, unzurna/yetki bende olmalı* deyin durumu söz konusu olmalı, birisinin kölesi değil, sorumluluk bireyde olmalıdır.

Birey hakları temelinde, kültürel yapıya göre hekimin yaklaşımları sunulmaktadır. Bu görüşler kişisel boyutları tanımlamaktadır.

Özet**Kültürlere göre Hekimlik ve Tıp Doktoru**

Amaç: Kültürlerin temel 8'li öğelerine göre tanımlanması ile, farklı yapılar tanımlanabilmektedir. Bu grupların zamanımızda da bulunması nedeniyle, tarihsel değil, mevcut yapıları olarak irdelenmesi, hekimlerin de buna göre yaklaşımının önemi amacı ile bu Makale kaleme alınmıştır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Bozkurt Güvenç'in¹ eserleri temel alınarak yaklaşım yapılmış, ancak yorumlar tamamen yazara aittir.

Giriş: İnsanlığın, kültürel, sosyal yapısının temel olarak ele alınlar; 1) Aile, 2) kültürü oluşturan kaynaklar, 3) Çevre, 4) Eğitim, 5) Yönetim, din ve devlet yapısı, inanışlar, 6) İnsanlar, 7) Sağlık ve 8) Teknolojidir. Buna göre kültürel gruplar: a) Göçebe, b) Tarım, c) Endüstri, d) Yüksek Teknoloji, e) Birey öncelikli kültürlerdir.

Genel Yaklaşım: Her bir kültürel öge, ayrı olarak özellikleri sunulmuş, hekim olarak yaklaşım boyutları da tanımlanmaya çalışılmıştır. Kültürler ve 8'li parametreler tablolar halinde sunulmuştur.

Yaklaşım: Temel olarak Hastalık Yok, Hasta Var prensibi ile birey hakkının öncelikli olması dikkate alınmıştır.

Yorum: Kültürel yapılara göre hekimlere yaklaşımları farklı kültürel yapı ile karşılaşmaları ile, bir öneri olarak ele alınması yararlı olacaktır, kanısını taşımaktayım.

Anahtar Kelimeler: Kültürler ve kültürel öğelere göre hekimlik yaklaşımı

Outline

Physicians at Cultures and the Medical Doctor

AIM: By the aspect of eight parameters for concerning the cultures, there are several groups can be established. All this kinds are not at historical apparent, also be present at this time, the evaluation of the parameters be a physician role, importance for medical approach is noted at this Report.

Grounding Aspects: Main grounding on Güvenç¹ Book as the evaluation is individual perspectives.

Introduction: The cultural parameters are; 1) Family, 2) Sources of the culture, 3) Environment, 4) Education, 5) Administration and believes, 6) People of the culture, 7) Health, 8) Technology. The cultural groups are as; a) Gathering, b) Agriculture, c) Industry, d) High Technology, e) Civil Liberties.

Proceeding: General Considerations: Each cultures and parameters are indicated at different tables, by the eight, form physician role is revealed.

Notions: The basic concept be No Disease, Be on Patient be the rule, for this evaluation.

Conclusion: The approach will be considered as an advice for the physician, for be beneficence at the approach of such cultural conditions.

Key Words: Cultural Groups and physician role at this cultural parameters

Giriş

Kültürleri başlıca; 1) Göçebe, Toplayıcı, 2) Tarım, yerleşmiş yapılar, 3) Endüstri, 4) Yüksek Teknoloji yapılanma ile 5) Birey hakkı temelinde, ferdiyetçilik olarak tanımlanmaktadır.

2006 Yılında Bireyin hakkının en üst düzeyde alınması, TCK ilk maddesi de kişilerin hak ve özgürlüklerinin korunması temel alınması ile bireysel olarak olaya bakmak gerekli olmuştur.

Bu Bölümde insanın, Homo sapiens, sapiens olarak var olduğu dönemden itibaren, sağlık konusunda irdeleyen hekimlerin veya bu işlevi üstlenenlerin boyutları irdelenmeye çalışılacaktır.

Genel Bakış

Kültürlerin 8'li olarak irdelendiği yaklaşım¹ Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1: 8'li Kültürel öğe ve kültürler

	Göçebe	Tarım,	Endüstri	Teknoloji	Civil
Aile ve Soy Ögesi	Kabile kültürü, Klan varlığının sağlanması	Yerleşim ile gelenek boyutu	Yüksek üretim, kurum kültürü	Yüksek teknoloji bilen yapı	Birey Hakları ve bağımsızlığı
Hekim	Aile-Kabile sağlığı	Şehir aile Sınıflara göre	Kurum aile demek	Teknoloji bilen önemli	Bireyin sağlıklı olması
Kaynaklar Ögesi: Törelere	Lider merkezli yapı	Örf, adet ve gelenekler	İşletme kültürüne uyulmalı	İşi bilen görev alması	Avrupa Konsey ve İnsan Hakları
Hekim	Alim, bilgin olmalı	Kurallar ve örfler	Kurumun öngörüsü	Teknolojik gelişime uyum	Birey için tedbir, önlem almalı
Çevre: Yerleşme	Varlığı sağlayan yer	Yerleşim, vatan olmalı	Fabrika yerleşim yeri	Yüksek teknolojiyi sağlayan yer	Bireyin mutlu olduğu yer
Hekim	Varlık sağlanan yer	Toprak insan bütünleşmeli	Kurumu sosyal çevresi olmalı	Zekâ ve beceri geliştirme	Mutluluk yeri insanın olmalı

Eğitim, Sanat: Bilgi	Av, avcı eğitimi	Şehirleşme katmanına göre	İşçi ve sermaye göre	Sertifika ve beceri eğitimi	Bireyin talebi ile oluşan yapı
Hekim	Sağlıklı avlanma	Sağlıklı gelenekler	Kurumda insan sağlığı	Sağlıklı insan teknoloji kullanır	Sevgi ve mutluluk eğitimi
Devlet, Din, Yönetim	Liderlik yapısı ve yönetimi	Ödev/görev, vatandaşlık	Kurum kuralları geçerlidir	Programa göre yönetim	Birey haklarının üstünlüğü
Hekim	Sağlıkta Lidere uyum	Sağlık ve gelenek	Sağlık ve amir uyumu	Sağlık ve teknoloji kullanımı	Kendisini kendi yönetimi
İnsanlar, birey: Kişilik	Ekip, gurup, göçmenler	Vatandaşlık yapısı	Kurumsal fert olmak	Yüksek teknoloji bilen ve kullanan	Birey, fert olarak önemlidir
Hekim	Kabile/sağlık bütünlüğü	Gelenekler ve sağlıklı insan	Kurum içi sosyal etkinlikler	Kullanıcının/insan eğitimi	Kendisini tanıması
Sağlık ve Hastalık	Dik durmak için sağlıklı olmalı	Sağlıklı olana iş verilir	Sağlıklı olan işçi olur	İş, programı, aleti çalıştırması önemli	Bireyin varlığı açısından önemli
Hekim	Kabile sağlığı	Şehir sağlığı	Kurum sağlığı	Teknolojik sağlık	Bireyin sağlığı
Teknoloji: Üretim	Göç ve varlık yapısı	Tarım gibi şehir varlığı	Fabrikada üretici olması	Yüksek teknoloji cihazların kullanımı	Bireyi mutlu etmelidir
Hekim	Avcı ve av sağlığı	Örfe göre sağlık	Kurumda iş görme sağlığı	Teknolojiyi kullanan sağlığı	Bireyin mutluluk için sağlığı

Kültürlerin, genel adı ile değil, bunlara yaklaşımı, kısaca öğeleri ile irdelenmesi önemlidir.

Öğelere göre Değerlendirme ve Hekimin yaklaşımı

Her bir kültürün bir mucizesi ve kutsal boyutu oluşur. Zamanımızda bu durum Yüksek Teknoloji Kültüründe daha belirgin, internet aracılığı ile olmaktadır. Konu hakkında uzman bir profesör, bazı iddialarda bulunur ve toplumu inandırmaya çalışır, tümü yalandır.

Bir örnek sunulacak olunursa, Pankreas Kanseri olan ve ileri düzeyde yayılmış bir Profesör Mühendis komşumuz, internette öğrendiği bir bilgiyi sordu. Sanki modern yaklaşım şeklinde sunulmaktaydı. Ben inceleyeyim, sonra belirtirim dedim. 1) 1926 Yılında bir hekim kayısı çekirdeği ile kanseri iyileştirdiği belirtmiş ve bir klinik kurmuş. Tüm olgular ölmüş, klinik kapatılmış ve ayrıca kendisi de kanserden daha sonra ölmüş. 2) İyileştirdiği söylenen kişi, 1938 yılında (12 yıl sonra) beysbol şampiyonu olmuş kişi, alakası bile olmadığı. 3) Japonya'da laboratuvarının yapıldığı söylendiği merkez, teknik alet üreten bir fabrika, tıbbi bir işlevi hiç olmamış. 4) Zamanımızda ise buna benzer bir tıbbi yayın olmadığını söyledim. 5) Yazıyı yazan kişi hakkında internette bir yayın ötesinde kişiye de rastlamadım. Sorusu; bu şekilde haber yapanların amacı ne olabilir? Yorum size ait.

Kültürlere göre bakış açısı ile hekimin yeri dikkate alınmalıdır.

Hiçbir hekimin bilim dışı olmayacağı, plasebo etkinin bilimsel veri olamayacağı algısında olmalıdır. Bunun dışına olan kişinin Tıp Diploması olabilir, profesör bile olabilir ama hekim olduğu konusunda şüphelerim olacaktır.

Hekimin Rolü

Kültürlerin başlıca irdelenecek öğeleri 8'li parametre olarak ortaya konulmaktadır¹. Bunlar kültürlere göre, hekimler açısından irdelenecektir.

Tablo 2-1: Kültürel öğe göre Hekim yaklaşımı; aile

Aile ve Soy Ögesi: Akrabalık. Sosyal ve Beşerî Bilimlerin notları

Göçer, Göçebe	Göçebeler tek genetik yapıyı kabul ederler. Akraba evlilikleri görülür. Aile içi evlilikler, sadece yönetimde olanlara nadiren geçerli olur. Aile anlamı kolonidir. Hekim: Kabilenin sağlıklı olmasını sağlamalıdır. Moral güç önemlidir, büyü veya bitkisel ilaçlar gibi birçok yaklaşımı dener. Bunlar kendi aralarında alim, bilgin ve sihirbaz olarak tanınanlar ile birbirlerine öğretilirler. Öğretmeyen kötü kişi olarak görülür. Plasebo etkisi sık kullanılan yöntemdir. DİKKAT: Sevgi bireye değil ekibedir, bireye yöneltilmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Akrabalık önemlidir, evlilik aynı statüde kişiler arasında eşleştirilir ve bu doğumdan önce bile saptanır olmalıdır. Geleneklerde her bireyin görevi saptanmıştır. Aile kavramı, büyük ailedir. Üst, orta ve alt kültür vardır. Üst yönetim, orta memur, alt ise çiftçidir. Hekim: Yönetici sağlıklı olmalı, hekim hasta olmadan bilmeli ve ona göre davranmalıdır. Memura memur, çiftçiye de plasebo etkisinden yararlanmalıdır. İlaç bitki özlerinden yapılmaktadır. DİKKAT: Sevgi bireye değil köyüne, mahallesinedir, bireye yöneltilmelidir.
Endüstri	Sermayedar arasında finansman açısından evlilikler önemlidir, bu açıdan materyalistik görüş öne çıkmaktadır. Çekirdek aile, hatırı sayılır tanıdık önemlidir. Hekim: Kurumda anahtar pozisyonda olan kişilere özel ilgi göstermelidir. Sağlıklı olmak için öneriler getirilmelidir. Toplu muayene, işçiler için gündeme gelebilir. DİKKAT: Sevgi bireye değil kurumadır, bireye yöneltilmelidir.
Teknoloji	Aynı görüşte, işte, aynı yüksek teknoloji genellikle insanları bir araya getiren olmaktadır. Birbirleri ile iletişim olması açısından aynı uğraşıda iletişim gerekir. Aile kavramı yerine birliktelik öne çıkmaktadır. Hekim: Anlamsız bilim dışı ve internet bilgisi öne çıkar ve hekimin zıttı davranışlara neden olurlar. Hekim sadece tasdikleyen ve reddeden konumdadır. İnsanlar daha geniş aile yapısı içinde olduğunu sanırlar. DİKKAT: Sevgi bireye değil teknolojik aletedir, bireye yöneltilmelidir.
Civil Liberties	Birey hakkı öne çıktığı için, kadın erkek olmadan çocuk sahibi olup, büyülebilmektedir. Her birey bir ailedir. Hekim: Sağlık insan, birey demektir, ancak saygı ve hürmet bekler. Hekimlerin etik ilkelerde olması ile kişisel bir sağlık danışmanlığı içinde de olur. DİKKAT: Sevgi bireyedir, bireyin kendisini tanımasına yöneltilmelidir.

Kadın aile demektir, hekim bu açıdan da dikkatli olmalıdır.

Bir örnek sunacak olursam, aile farklı yapıda ise, örneğin babaanne, İtalya'dan gelen pudrayı kullanmak isterken, anneanne ise külden yararlanmasını ister. Bu açıdan hekim her ikisinin avantaj ve dezavantajlarını bilgilendirme, hatta uygulayarak göstermeli ve sonra doğrudan temiz tutmanın önemi kavratılmaya çalışmalıdır. Direnç yüksek olacaktı, algılanmalıdır.

Tablo 2-2: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; kaynaklar

Kaynaklar: Kültürel boyutların oluşmasını sağlayan kaynaklar	
Göçer, Göçebe	Göçebeler kaynakları, varlıklarını sağlamaktır. Bunun için çöl, mağaralar bile güvenli yerler olacaktır. Lider önemlidir. Ancak, barış sağlamak, savaşmak değil, güvenlik ve tedbirde yatmaktadır. Savaş ile düşmanları yok etmek olanaklı değildir. Saklanmak ve savunma en ideal mücadeledir prensiptir. Benlikleri kendi iç düşman, evladın babasına karşı çıkması, farklı inanışlar ile savaş yokluklarının nedeni olacaktır. Birliktelik, hoşgörü ve iletişim ve ilişkilerde insanlık olmalıdır. Kişi değil, ilkeler bağımlılık önemlidir. " <i>Ben sporcunun ahlaklısı ve çevik olanı severim</i> " denilmelidir. Hekim: Sağlık kaynakları elde edilen başarılar ve kabilenin özelliğine göre. Toplumun bilen kişi için önemlidir. Mağarada yaşan için, mantar, küf en öldürücüdür, bu açıdan steril hava ötesinde, sirke, tuzlama ve probiyotik öne çıkmaktadır DİKKAT: Sevgi kaynağa değil, kaynağın dayandığı bilim, ilkeye olmalıdır.

Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim yerinde bir sosyal düzen oluşmuş; zengin, akademik, lider olanlar farklı bir boyut oluşturmaktadır. Bunların emirlerini yürütecek memurlar, hizmetliler, en altta da işleri yapan işçi ve çiftçiler olmaktadır. Bir düzen sistemi vardır, kimse bu düzeni yıkamaz. Hekim ise farklı bir konumda olmakta, eğitimi ile en üst, etkinlik için en alttaki kişiler ile birlikte olmaktadır. Hastalananların en alttan olması doğaldır ve hekimin işini temel gayesi olmaktadır. Hekim amacı hastalığı önlemek, sağlıklı taramalar olmalıdır. Olay geçmiş, tarihsel bakılmamalı, kasaba, hatta birçok şehir bu kavramdır, mahalle kültürü baskındır. Hekim: Örf ve âdet öndedir. Bebeği tuzlayan topluma hayır ve yasak demek ile olmaz, suya tuz koyma (SF=%0,9NaCl) ve gerekirse törensel, ezan okuyarak dökme ile tüm gelenekler değişebilir. DİKKAT: Sevgi kaynağın ötesinde, kaynağı sağlayan bireye olmalı, ilkeler hedef alınmalıdır.
Endüstri	Kurum kültürü, buna göre meslek odaları, hekimlerin odası, dernekler hakimiyet kurmaktadır. Toplum demokratik kuruluşlar adı altında yönetmek isterler. Kaynakları meslek eğitimidir. Toplum değil, kendi çıkarları olup, bunu halk adına istediklerini belirtirler. Hukuk, bu yapıları, tek bir insan ile mahkemede eşit tutar, ayrıca yasak ve düzenlemelerin suç olmadığını vurgulamaktadır. Bireyin hakkını bozmak, kısaca yönetimlerin en korktukları olmaktadır. Eskiden kurul kararı ile atılır, kabul edilirken, artık ortada suç ve bireyin isteği olmadan işlem yapılmamaktadır. Hekimler daha hür ve bilime bağlı, kuruluşların tehdit dolu etkisinden kopmuşlardır. Hekim: Kuruma göre öncelikle amire sağlıklı olmanın önemi, bulaşmanın önlenmesinin kavrıtılması ile üstün bir sağlık yaklaşımı sağlanabilir. DİKKAT: Sevgi kuruma değil, insanlık değeri, bireylere yaptığı sosyal destek, insanlık üzere olmalıdır.
Teknoloji	Mühendis hekimlik öne çıkmış, artık diploma değil, uzmanlık ve üst uzmanlık, sertifikalar öne alınır olmuştur. Buna karşın, teknoloji devamlı geliştiği için, devamlı sertifikasyon gerekli olur hale gelmiştir. Toplum, bu şekilde internette olayı öğrenmekte, hekimini tenkit eder olmaktadır. Bu açıdan hekim aynı yöntemle başvurarak, bilgiyi alıp, incelemeli, bilimsel dayanakları ve gerekçeleri ile ortaya koymalıdır. Uzmanından gerekirse danışmanlık almalıdır. Bilim insanı olmayanın, etik ve insanlık boyutu ile, zarar kavramı kullanarak, korkutan kişinin, bilim fantezisini bilim gibi sunanın görüşü alınmaz. Hekim ilaç yazar, bu zehirdir, ama bireye göre düzenleme yapar. Hekim: Tıbbi bilgiler internette gelmekte, dengelenme, bireye göre terzilik olmadığı için, tıbbi kavramlarda büyük karmaşa yaşanacaktır. Hekim buna göre eğitim almalıdır. Önce bilgiyi okumalı, bilimsel boyuta göre irdelemelidir. DİKKAT: Sevgi alete değil, kaynağı, kaynak yapan, onu kullanan bireye yöneltilmelidir.
Civil Liberties	Birey hakkı öne çıktığı için, dayanaklar bilimsel olarak irdelenir, rıza şartı aranmalıdır. Yaşam Hakkında rıza şartı aranmaz. Zararda da rıza şartı olmaz, suç işlemeyi önlemek hekimin bir görevidir, ihbar etmesi zorunludur. Hekim: Birey ve onun bilgi ile algısı önemlidir. Bilgilendirme ile rıza öne çıkmaktadır. DİKKAT: Sevgi bireye, eğitimi ve onun daha çok değer üretmesi üzerine yöneltilmelidir.

Kaynakların bilim üzere olması gerekir, insan sağlığına en ufak zararı olandan uzaklaşmalıdır.

Her aile, kendi verilerinin doğru olduğunu ve kaynakları ile sunarlar. Ahmet kullanmış çok yararlı olmuş sık duyulanlardandır. Burada kalıp değil, bilimsel boyut ile anlatılmalı, sıklıkla önerim değiştirilerek, bilimsel boyuta getirilerek kullanılmalıdır.

Tablo 2-3: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; çevre

Çevre: Kültürün oluşmasını sağlayan çevre

Göçer, Göçebe	<p>Göçebeler varlıkları için göçebilirler ama yerleştikleri yer güvenli olmalıdır. Yazın ve kışın göçmek, tatil olarak bir olgu ise, yazlıklar, ikinci evlerde biz otururuz, diğerleri ise ilk evleri ve yaşam yerleridir. Yumurta iki, üç kat pahalıdır, kendileri yiyemez, yetirdiklerini satar, yine proteinsiz kalırlar. Bu açıdan kültürler karmaşık olmaktadır.</p> <p>Savaştan kaçanların tek istedikleri, insan olarak muamele edilmesi, savaşmayı öğrenilmesi ile ölümüne savaşmak istedikleridir. Devletleri onları yok etmeye çalıştığı için, bayrak ve simgeleri de artık karmaşık olmuş, terör boyutuna itilmeleri kolaylaşmıştır. Yüksek Teknoloji Kültürü tarafından kullanılırlar.</p> <p>Hekim: Kabile sağlığı önemlidir. Tüm kabile kan tükürüyorsa, tüberkülozun hastalık olduğu konusunda etkin olunamaz. Bu açıdan kabileden bazı kişiler vasıtasıyla etkinlik kurulması önemlidir. Eski inanışlarda etkinlik, sıklıkla hekim sıfatında olan kişiler, büyücüler, bilgin, alimler ile olmuştur.</p> <p>DİKKAT: Sevgi varlığı sağlayan çevre ise, çevre imha olursa yeni yere taşınılır, bu açıdan çevrenin korunması ve gözetilmesi ve bireylerin bilinçlenmesine yöneltilmelidir.</p>
Tarım, Köy, Kasaba	<p>Çevre kirliliği, yetersiz ekonomi gibi birçok nedenlerden dolayı, şehirlere göçmüş, burada da köy adetlerini devam ettirirler. Eğitimleri yüksek olsa bile, gelenek kültürü hakimdir.</p> <p>Şehirler kasaba olmuş, kendi öz şehirlerinden daha kalabalık olmuşlardır. Oy birliği sağlayarak, yönetimi de elde etmişler, bu açıdan şehirli ve kasabalı, köylü sosyal çatışması oluşmuştur.</p> <p>İnanış, giyim ve bazı simgeler çatışma gerekçesi olmuştur.</p> <p>Hekim: Şehirde gruplara göre etkinlik olmaktadır. Bu açıdan yapılan işe göre önce bireyin sağlığı önemlidir. Demirci ile çitçinin depoda aldığı toksik madde farklıdır.</p> <p>DİKKAT: Sevgi eski çevre değil, onu geliştirip, geliştiren, değiştiren bireye yöneltilmelidir.</p>
Endüstri	<p>Endüstri ve sermayedar giderek artarak, patronlar çoğalmış, eskiden sadece belirli kesim sahiplerde tatil yaparken, işçiler de tatil yapar olmuşlardır. Kavram çatışmaları artmıştır.</p> <p>Hekim: Firma amiri işçilerin ve memurların sağlıklı olmasını ve bunun sağlanması ister. Bunun ancak tedbirler ve yaşam koşullarının düzeltilmesi, ilk planda maliyet olsa bile zamanla düşeceği kabul ettirilmelidir.</p> <p>DİKKAT: Sevgi çevreyi kirlüten kuruma değil, çevreyi koruyan bireylerin bilinçlenmesi üzerine yöneltilmelidir.</p>
Teknoloji	<p>Yüksek teknolojiye sahip olan, çevrenin hakimiyetini ele geçirmek istemekte, diğerlerini gerek çevre sağlığı ve doğal olmadığı için yasaklamaya çalışmaktadır. Aynı görüşte olmayanların dışlanması, insanlık ötesinde kabul etme yaklaşımı olmaktadır.</p> <p>Hekim: Teknoloji çözüm olmadığı, teknolojiyi kullanan insan olması ve bu açıdan sağlıklı olması önemlidir. Birçok bilim dışı internet bilgisi incelenerek gerçek be bilim üzere olunmalıdır.</p> <p>DİKKAT: Sevgi çevreye önem veren ve bunu irdeleyen bireye yöneltilmelidir.</p>
Civil Liberties	<p>Birey hakkı öne çıktığı için, çevre ancak mutluluk için oluşmalı, bunun için şehir kavramları yerine daha bireysel yapılar, daha sağlıklı ortamlar istemeye başlamıştır. Gıda güvenliği ve bunun üretildiği çevrenin kontrolü yapılmaktadır.</p> <p>Hekim: Birey mutlu olduğu yerde yaşamak ister, bunun için beden sağlığı ötesinde, ruhsal ve sosyal sağlık önemli, içine kapanmamalı ve sosyal çöküntü de oluşmamalıdır.</p> <p>DİKKAT: Sevgi kendi çevresini de ilk temel alan ve buna göre yaklaşan bireye yöneltilmelidir.</p>

Çevre mutluluk sağlanması içindir, sevgi olmayan bir çevrede yaşanması imkânsız gibidir.

Yaşam çevreye göre yapılır. Önemli olan birey olduğu, kendisi, eşi ve çocuğu olduğu kavratılmalı ve ruhsal ile sosyal olarak çevreye uyum sağlanmalıdır. Eğer örneğin bağımsızlık yok ise değişim şarttır ve bu açıdan da desteklenmelidir. Diktaya uyum olmaz.

Tablo 2-4: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; eğitim

Eğitim: Bireylerin yetişmesi, nesilleri yetiştirmeleri	
Göçer, Göçebe	Savaştan kaçan göçerler, tüm eğitimlerini varlıklarının sağlanması için çaba gösterirler. Bu açıdan eğitilmiş olanlar arasında lider olması beklenir. Güç olma, bilgin olmadan geçer. Geleneksel avcılıkta ise, beden gücü, avlanma metodunu bilen lider olur. Hekim: Hekim, av ve avcılık konusunda bilgi olması, yaralanma ve birçok tehdit önlenmesi açısından önemlidir. Geleceği bilmesi değil, oluşacakları öngörmesi istenebilir. DİKKAT: Sevgi öncelikle tüm kabilenin bireylerinin eğitilmesi, etik ilkeler içinde olmasıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Eğitim örf, adet ve gelenekler olsa da zamanla bunun yerini etik ilkeler ve yapının korunması için çözümler almıştır. Amaç yerleşimde daha güçlü bulunmak olmuştur. Almanya işçilerin arkada bir köyleri olduğu için, daha bağımsız ve iş konusunda daha esnek olabilmeleri, onların yerleşme ve tutunmasında önemli rol oynamıştır. Hekim: Her sosyal gruba göre öneriler farklı olacaktır. Amirin en büyük danışmanı olabilmektedir. Sosyal konularda desteği insanlık üzere olanlar olmalı, zarar önerisi olmamalıdır. DİKKAT: Sevgi örf, adet ve kültürleri öğrenme değil, birey hakkı çerçevesinde, hukuk, fikri hür, vicdani hür, irfanı hür kişi olmaya yöneltilmelidir.
Endüstri	Endüstri oluşması için eğitim gereklidir. Tüm toplum eğitilir, bazıları ise daha ileri eğitim alırlar. Beceri için sertifikasyon önemlidir. Hekim: Sağlıklı olmak için her birey, yaptığı işe göre eğitilmelidir. İki el kullanma, bir elin makineye kapıtılmasını önlemektedir. DİKKAT: Sevgi, <i>ben sporcunun çevik ve ahlaklısını severim</i> diyerek takımı değil, insanlığı ve bunun üzerinde çabalayan bireye yöneltilmelidir.
Teknoloji	Yüksek teknoloji kullanmak için eğitim ve amaca yönelik sertifikasyon önemlidir. Genel olarak eğitimde detaylanma arzu edilse de yalın tek düze eğitim daha tercih edilen olmaktadır. Hekim: Teknoloji bilim üzere olmak, akli kullanmak ve görüş oluşturabilmek ile öne çıkar. Bunun için yeteneklerin artırılması, hızlı okuma ötesi, birçok şeyin kazandırılması sağlanabilir. DİKKAT: Sevgi teknolojik diyerek, yasaklar ve yapılacaklar şeklinde yaşamı kalıplara sokma değil, dengeleme, etkin ve verimli olmaya çalışan bireye yöneltilmelidir.
Civil Liberties	Birey hakkı temelinde her kişinin en geniş ve detaylı eğitime ulaşması yapılır. Birey istediği konuda eğitim almak, sertifikasyon kazanmak ister. Zorunlu değil, talebe bağlı oluşmaktadır. Hekim: Birey öne çıktığına göre, bilgilendirme ve rıza önemlidir. Yaşam hakkı için elbet rıza şartı aranmaz. DİKKAT: Sevgi ve insanlık üzere olmak şartı ile, daha çok ilerlemeye, gelişme ve değişmeyi amaçlayan bireye yöneltilmelidir.

Eğitim, çağın üstünde, insanlık ve etik ilkelerde yapabilmeyi bilinçli öğrenmek, uygulamaktır.

Eğitim bilgi ve beceri öğrenmek olmadığı, insanlığın gelecek yapısı üstünde olmasıdır. İnsanların mutlu olacağını öğrenmeli ve önce çevresini ve gelecek neşeli de eğitmesi, bunun devamlılığını sağlaması da önemlidir ve bu durumda eğitimin bir parçası olmalıdır.

Çocuk Hakları Sözleşmesinde sunulan Eğitim, özellikle Birey Hakları Kültüne uygundur.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. 20 Kasım 1989, Genel Kurul Kabulü²

Madde 6

1. ..., her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler.
2. ..., çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler.

Madde 28

- ..., çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özelliklerle:
  - İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler;
  - Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesini teşvik ederler ve bunların tüm çocuklara açık olmasını sağlarlar ve gerekli durumlarda mali yardım yapılması ...,
  - ..., yüksek öğretimi yetenekleri doğrultusunda herkese açık hale getirirler;
  - Eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilir hale getirirler;
  - Okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar.
- ..., okul disiplininin çocuğun insan olarak taşıdığı saygınlıkla bağdaşır biçimde ve bu Sözleşme'ye uygun olarak yürütülmesinin sağlanması amacıyla gerekli olan tüm önlemleri alırlar.
- ... eğitim alanında, özellikle cehaletin ve okuma yazma bilmemenin dünyadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve çağdaş eğitim yöntemlerine ve bilimsel ve teknik bilgilere sahip olunmasını kolaylaştırmak amacıyla uluslararası iş birliğini güçlendirir ve teşvik ederler. ...

Madde 29

- Taraf Devletler çocuk eğitiminin aşağıdaki amaçlara yönelik olmasını kabul ederler:
  - Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi;
  - İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, Birleşmiş Milletler Antlaşmasında benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;
  - Çocuğun ana-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi;
  - Çocuğun, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması;
  - Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi.
- ... belirtilen ilkelere saygı gösterilmesi ve bu kurumlarda yapılan eğitimin Devlet tarafından konulmuş olan asgari kurallara uygun olması koşuluyla, aykırı sayılacak biçimde yorumlanmayacaktır.

Tablo 2-5: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; yönetim

Yönetim boyutu: Devlet, din ve yönetim boyutları, demokrasi	
Göçer, Göçebe	Ekibin güçlü olması için teorik bir lider, onun başkanlığı gerekli olarak sunulsa da gerçekte sevgi ve adaletli olmayan yıkılacağı için etik ve hukuk temel esastır. Göçebelerde bu sağlanması bireylere düşmektedir. İnsanlar, zorbalık, kabile için zarar görme dönemleri kapanmıştır. Hekim: Dikta ile kabilenin, göçmenin önü alınabilir ama, sevgi ile bu daha kalıcı ve etkindir. Bu açıdan kabileden sosyal etkileşim ve kabilenin sağlıklı olması açısından hekimin rolü önemlidir. DİKKAT: Sevgi lidere değil, sevgi temelinde insanlık ve zarar, zulüm yapmayan bireye yöneltilmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Örf, adet ve gelenekleri koruma ve gözetme yaşlıların işi iken, gençler buna karşı çıkmakta, evlilikleri bile kendilerince yine geleneklere uyarak olmaktadır. Dini baskılar düşünceyi hâkim kılmaya çalışmakta, insanlar bir açmaza girdikleri görülmektedir, şeytan korkutması yoğundur. Hekim: Birey hakkı örf, adetten öne çıkmalıdır. Hekim insanı değerlerin toplumda geliştirmeli ve öne çıkarmalıdır.

	DİKKAT: Sevgi belirli kalıplar için, tapınmaya dönüşen bir yaşam değil, hür düşünce ve hür insanlık üzere olan ilkelere olana yönelmelidir.
Endüstri	Sermayedarlar, artık güçlü olabilmek için, işçi ile anlaşma yönüne gitmekte, bazı rahat ve huzur ortamı sağlayan seçenekler sunulmaktadır. Hekim: Kurum kültür adı altında dikta olamaz, bireyin katkısı ancak serbest, hür bağımsız olmak ile oluşabilir. DİKKAT: Sevgi insanlık üzere olan, kardeşlik ile her kişiye eşit yaklaşan yapıya bireye yöneltilmelidir.
Teknoloji	İnsan bağımsızlığını ilan etmiş olsa da internet ve sosyal medya aracılığı ile bilim dışı yaklaşımların yaygınlaşması söz konusudur. Kaç kişi varsa, o kadar inanış, yönetim modeli oluşmuştur. Hekim: Teknoloji insanları esir yapmamalıdır. Yönetim değil, insanlık ve etik ilkeler öncü olmalıdır. DİKKAT: Sevgi simge ve cihazlar değil, insanlar ve hizmet, değer üretenlere yöneltilmelidir.
Civil Liberties	Bireyin kabul etmediği hiçbir yönetim geçerli olamaz. Sadece yaşam hakkı ve insanlık hakları rızaya tabi değildir. Hekim: Bireyin hakları önemli olmalı, bu sağlanmalı, korunmalıdır. Hürriyet, eşitlik ve kardeşlik hekimin ilkeleri arasındadır. Zararlı olmamak temeldir. Birey önemli, Hastalık Yok, Hasta Var denilmelidir. DİKKAT: Sevgi bir şeyin kölesi değil, bilgilendiren ve rızasına göre yaklaşan bireye yöneltilmelidir.

Zorla yönetim olmaz, sevgi üzerine olmalıdır.

Yönetim dikta ister, kendisine bağımlı olunması ister. Buna karşı bağımsızlık ve bireyin eşitlik ile yaptıklarına göre ödül ile suç/ceza alacağı bilincinde olmalıdır. Sorumluluk şahsıdır, kimse alamaz. İnanışlarda aynı şekilde, sorgulanamaz, sorulamaz, aynı yönetime indirilemez. Zarar vermemek temel olmalıdır, geri kalanlar ise bireyin davranışı olarak yorumlamalıdır.

Tablo 2-6: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; insanlar

İnsan kaynakları: İnsanları, kültürel kişilikleri	
Göçer, Göçebe	Kabileleri, göçmenlerin varlığı açısından lider önemlidir. Lider zulüm veya zarar oluşturuşa, yaşamı ile öder. Bu açıdan önemli olan insan kaynağının güçlü olmasıdır. Takımlarda da gelip gelmek önemlidir, bu sağlanmaz ise, istifa etmeleri istenir. Hekim: İnsanlar cesaret ve güç ile öne çıkarken, hekim insanlık üzere olanları, insanlık yolu ile hakimiyeti temel almalı, desteklemelidir. Hekim lideri bilimsel açıdan ancak insanlık üzere ise desteklemelidir. DİKKAT: Sevgi lidere değil, onun fikirleri, felsefesi ve buna göre insanlıkta olan bireye yöneltilmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Varlık ile yerleşim bağdaştığı açısından, yer önemlidir. Almaya da tutunmak için Türkiye kaynağı öne çıkmış ve ortaya tutunmaları sağlanabilmiştir. Ancak liderler, oranın geçici değil, kalıcı olması gerektiği vurgusunu yaparak, endüstri kültürüne uyum olmasa bile kendi gelenekleri ile birlikte uyum sağlamışlardır. Hekim: Ev, mahalle, köy ve şehir için insanlar kurban edilemezler. İnsanlık ve eşitlik tüm insanlar için olmalıdır. Sosyal Tabakalaşma belirgin olduğu için insanların farklılaşması doğal karşılanır, buna göre de politika oluşturulur. Başkan olan kişi kendi taraftarı değil, tüm insanlık için olmalıdır. Hekim bir karşı taraf olmaktadır. Güçlü olursa etkin olabilir, bunun sosyal insanların ona sahip çıkması ile oluşabilir. DİKKAT: Sevgi o toprağı toprak yapan kişilerin ve onlara sahip çıkan, ilerleten, geliştiren kişilere yöneltilmelidir.
Endüstri	Endüstri insanı rahat ettiren tarafı kadar mutsuz ve bir robot gibi görmesine neden olduğundan, insanlık sevgi boyutu açısından danışman, yol göstericiler, hocalar ve hacılarda artış olmuştur.

	<p>Hekim: Kurum etkin olması için hekimi kullanmak ister, hekim ise insanlık tarafından olacağı için, grev değişikliğine hazır olabilmelidir. Güçlü olmak, bilim ve beceri açısından oluşabilmektedir.</p> <p>DİKKAT: Sevgi amir olan değil, insanı tek tek insan olduğu için seven hakkına riayet eden bireye yöneltilmelidir.</p>
Teknoloji	<p>İnsanlar artık bilgiye ve kitaplara bağımlı olmuşlardır. Bir konu açılınca o konudaki bireyi öne çıkarır, onun arkasında olup, bir bakıma saklanırlar. Halbuki sorumluluk kendilerindedir.</p> <p>Hekim: Hekim teknolojiyi kullanması, onun esiri olmamalıdır. Seçim ve gereklilik önemlidir. Dayanaklar bireyin tercihi açısından öne alınabilmektedir.</p> <p>DİKKAT: Sevgi teknolojiyi üreten değil, kullanarak insana ve insanlara değer katan bireye yöneltilmelidir.</p>
Civil Liberties	<p>Artık terzilik boyutudur, tüm bilgi ve danışmanlar, bireye fikir ve bilgi verir, artık bireyler kendi sorumluluğunu almalı ve sahip çıkmalıdır.</p> <p>Hekim: Bireyin sağlıklı ve bilimsel bilgilendirilmesi ve buna göre tercihinde destek olmak önemlidir.</p> <p>DİKKAT: Sevgi kişinin kendi kimliğini öğrenmesi, eğitmesi ve geliştirmesi üzerine olan kendisine, bireye yöneltilmelidir.</p>

Topluma yön veren, liderler, sosyal yaşamda da hekim örnek olan olmalıdır.

Dikta ortamında insan bir er, bir rakamdır. Bağımsızlık ve bireyin gelişmesi ile farklılık, felsefe ve görüşler öne çıkmaktadır. Hekim daima etik ilkelerde ve insanlık üzere olanları destekler, karşı olanları, kısaca zarar oluşturmaları durumuna karşı olur. Ancak fiile karşı olunur, faile karşı olunmaz, eğitilir, bilgilendirilir ve yaklaşımları değiştirebileceği algısı içinde olunur.

Tablo 2-7: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; sağlık

Sağlık: Sağlığı verdikleri önem ve sağlıklı olmaları	
Göçer, Göçebe	<p>Kabilenin sağlığı için kendini feda etme yaklaşımı içindedir. Ancak kendisi de sağ ve sağlıklı olmalı, bu şekilde olursa, kabile daha güçlü olacaktır. Bu açıdan sağlığın korunma ve gözetilmesi önemlidir.</p> <p>Hekim: Sağlık kavramı kabile etkisinden kurutulmuş, birey bazlı olmalıdır. Ötenazi kavramı kabileye yararlı olmayacağı için ölmesi şeklinde olabilir.</p> <p>DİKKAT: Sevgi bireyin sağlıklı olması ile kabile ayakta kalacaktır ve bu açıdan sağlık bireye yöneltilmelidir.</p>
Tarım, Köy, Kasaba	<p>Vatan için ölme değil, vatan tüm Dünya'dır ve insan olarak bunu korumak ve gözetmek gereklidir denilmelidir. Toprak sadece sınırlı alan değil Tüm evren olarak görülmelidir.</p> <p>Hekim: Örf, adet ve gelenek üstünde birey hakkı olmalıdır. Masraf ve yararlı olmayacak bir noktada ötenazi gibi kavramların üstünden gelinmelidir.</p> <p>DİKKAT: Sevgi toplumun değil, katmanları dikkate almadan, bireye gerekenleri yapan ve insan olarak yaklaşan bireye yöneltilmelidir.</p>
Endüstri	<p>Kurumun sağlığı, insanların sağlığından geçer ve bunun için sosyal tesislerin önemi de kavranmalıdır.</p> <p>Hekim: Sağlık maliyeti en yüksek olan, kurum kültürü bu açıdan öne çıkmaktadır. Bunun devlet olarak ödenebilmesi için, hekimin yönetime danışmanlığı öne çıkmaktadır.</p> <p>DİKKAT: Sevgi tüm bireylerin sağlıklı olması için çaba sarf eden, düzeni bireyin sağlığı üzerine değiştiren kişiye yöneltilmelidir.</p>
Teknoloji	<p>Bilgisayar başında oturan, daktilo yazanın özel sağlıklı olması gerekir. Bu açıdan işe göre sağlık kavramı geliştirilmelidir.</p> <p>Hekim: Teknoloji sağlığı öne çıkarmakta, ancak yüksek teknoloji sağlıklı olmak değildir. En üst rahatlığı sağlayan ülkelerde intiharlar ve zararlı madde kullanımı çok yüksektir. İnsanlar mutluluk arar olmaktadır.</p> <p>DİKKAT: Sevgi, bireyin insan sağlığı için teknolojiyi kullananlara, eğitim gören, sertifikasyon alanlara yöneltilmelidir.</p>

Civil Liberties	Birey ve elbet var olması için sağlığı, uzun süreç olarak önemlidir. Hekim: Birey kendi benliği ve varlığı açısından hekimin danışmanlığı, sağlığın ötesinde bir görev olmaktadır. DİKKAT: Sevgi bireyin sağlığı için çaba sarf etmesine yöneltilmelidir.
------------------------	---

Hekim sağlığı geniş anlamda ele almalı, kendi yaşamı, düşünceleri ve uygulamaları sağlıklı olmalıdır.

Hekim sağlığı geniş kavram olarak irdeler. Eğitimde sağlık, insanı zorlayan değil, bilgilendiren, becerilerine göre yaklaşan ve oyun şeklinde eğitim olmasını desteklemeli, kendisi de uygulamalıdır. Bunun gibi insanlık konusunda her boyutta hekime işlev düşmektedir.

Tablo 2-8: Kültürel öge göre Hekim yaklaşımı; teknoloji

Teknoloji: Kullandığı teknoloji	
Göçer, Göçebe	Tüm teknoloji, insanın varlığı, kısaca kabilenin varlığı ve bunun için her usul kullanılır. Ancak zarar ve başkasına zulüm oluşturası kabul edilebilir olamaz. Hekim: Teknoloji zamanımızda göçmenlerin sağlıklı olması, kişinin ve çevre etkilenmesini en aza indirmektir. Savaşta da sağ kalabilmek için korunma ve gözetilmeyi etkin olması, savaş hekimliğini de etkin yapabilmektedir. DİKKAT: Sevgi bireyin kardeşlik ve sosyal birliktelik, iletişim ve etkileşim içinde olması ile oluşturan kişi, bireye yöneltilmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Ürün elde etmek için bir çaba gereklidir. Verimli, etkin olmak bir eğitim dahil bir boyut gerektirir. Ancak geleneksel yöntemler daha etkin olmakta, gelişim sınırlı kalmaktadır. Hekim: Şehir ve kasabada olanların, mahalle kültürü boyutu ile sağlıklı olması, birbirlerini zararlı etkileşimde bulunmaması, bunların önlenmesidir. DİKKAT: Sevgi bireyin rahatlığı ve huzur için yeni metotlar geliştirerek, insanları insan olarak destekleyen, kalıba sokmayan bireye yöneltilmelidir.
Endüstri	Gelir ve kazanç için tüm kaynakları kullanma ve ortada bir yıkıntı bırakma temel amaç ise de zamanımızda çevrenin korunma ve gözetilmesi ile buna yönelik teknolojinin geliştirilmesi öne çıkmıştır. Hekim: Farklı yaklaşımlar ise, sanki sağlıklı olunur gibi, bilim dışı yaklaşım öne çıkabilmektedir. Karşı çıkmak çözüm değildir, bu engellenemez. Aşırı karşıtlığı buna örnek olarak görülebilir. DİKKAT: Sevgi endüstrinin sosyal adaleti ve eşitliği sağlayacak şekilde, kazançtan paylaşım esaslarını benimseyen, bireye yöneltilmelidir.
Teknoloji	Üstün teknolojiye kaçış, globalleşmeden kaçan bir yapı oluşmuştur. Burada bilimsellikten uzaklaşma boyutlarına da rastlanılmaktadır. Hekim: Hekimden fazla hekim gibi ortaya çıkanlar, uzman olmadan, hekimlik mesleğini sanki tümünden hâkim gibi televizyona çıkan kişiler olabilecektir. Beslenme konusu sadece hekimlik değil, diyetisyen, gıda uzmanları açısından ortak bir değerlendirme konularıdır. DİKKAT: Sevgi teknolojiyi insana yarar, değere dönüştüren, zarar ve zulümden koruyan, bireye yöneltilmelidir.
Civil Liberties	Birey hakkı öne çıktığı için, artık tüm teknoloji bireyin arzusuna göre olmakta, yüksek teknolojiyi kullanan, tek başına yaşayan örnekler de oluşmuştur. Hekim: Bireyin bilgilenebilmesi ve rızası için, ona ulaşmak, onun danışmanı olmak, hukuk sorunlarına da hekimlerin yaklaşımı önemsenmeli ve hekim bunlara göre de yapılmalıdır. DİKKAT: Sevgi bireyin insanlık olan, bu amaç için yaşamını gaye edinen, bireye yöneltilmelidir.

Teknoloji insanlık için, sağlıklı olmak içindir ve hekimde bunu destekleyen, sağlayandır.

Teknolojiyi en üst düzeyde kullanan hekimdir. Bu tüm yaklaşımını mühendis hekim şeklinde istemesi yapması değil, inana göre terzilik ve buna göre bilimsel gereklilik boyutunda olmalı, buna göre de tetkik istemelidir. Bir hekimin düşük yapması üzerine genetik analiz istenmiş, genetik uzmanı gerekçesini sorunca, sadece olmadığını göstermek amacını taşıdığını

belirtmişim. Çünkü genetik analiz için ne yapacağını saptaması açısından önemlidir. Bir yöne doğru işaret edilmesi ile genel tarama yaklaşımı farklı olacaktır.

Sonuç

Zamanımızda her türlü kültürel yapıyı birlikte görmek olasıdır. Avrupa daha sınırlı sayıda kültürel yapı olduğu için, göçmenlerin yapısı farklı olduğu için istememektedirler. 1960 yılında giden vatandaşlarımızın bile tam uyum sağlamadığı için yabancı düşmanlığı belirgin boyuttadır.

Avrupa Yüksek Teknoloji Kültürüne geçmeye çalışan Endüstri Kültüründe yapılanmıştır. Bu açıdan Birey Hakkı boyutunu kurum, kuruluş hakkı olarak irdelemekte, dar bir kültürel yapı istemektedir.

Ülkemizde ise farklı kültürel yapı olmakta, bu açıdan politikacıların sert olması da başka kültürel yapıdaki dışlamasından kaynaklanmaktadır. Ancak yönetim etkileşmeye göre genel anlamda birey hakkı, insanlık üzere olduğu söylenebilir. Bunun sadece Cumhuriyet Dönemi değil, daha önce de olduğu anlaşılmaktadır. Bazı yöneticiler farklı, dikta yapısında olsalar bile, etkinlikleri kısa kalmıştır, yapı değişmiştir. Atatürk bir Başöğretmen olarak modern yaklaşımı yapılandırmakta, ancak bazıları bunu kutu, sınır olarak almakta, ilke ile kalıp formatını karıştırmaktadırlar.

Hekim, her türlü kültürel yapıya göre, Tıp Bilimi temelinde yaklaşım yapmalıdır. Zamanımızda bireyin hakkı söz konusu olduğu için, buna göre yaklaşım önemlidir.

Bir anne bebeğini eski geleneklere göre yıkamak istemiyorsa, onun ilk banyosunu hekim yapmalıdır. Bu açıdan beceri, tüm sağlık yaklaşımlarında, özellikle bireysel temizlikte öne çıkmaktadır. Bez değiştirme, alt temizliği en önemli Mesleki Beceriler Ders konusu olmalıdır.

Kaynaklar

1. B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018
2. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. 20 Kasım 1989, Genel Kurul Kabulü

M. A. Akşit Koleksiyonundan/Collection